

10 dalykų, kuriuos kiekvienas gyventojas turi žinoti apie užstato sistemą

1. Kaip veikia užstato sistema?

Vartotojas, atėjęs į parduotuvę nusipirkti gėrimo, kuris įpakuotas į vienkartinę pakuotę, palieka 10 ct užstatą. Užstatas grąžinamas, kai perkėjas priduoja tarą parduotuvėje.

Parduotuvėse surinkta tara yra surenkama ir nuvežama į skaičiavimo centrą. Ten pakuotės yra suskaičiuojamos ir paruošiamos perdirbti.

2. Kokių gėrimų pakuotės dalyvauja užstato sistemoje?

Naujoji užstato sistema apima į stiklinę, plastikinę ir metalinę pakuotę (skardines) išpilstytą alų, alaus kokteilius, sidrą, vaisių vyną ir jo kokteilius bei gėrimus, kitus fermentuotus gėrimus, alkoholinius kokteilius ir nealkoholinius gėrimus, girą, taip pat visų tipų vandenį, sultis, nektarą.

Naujojoje užstato sistemoje nedalyvauja vaisių vyno, vaisių vyno gėrimų ir vaisių vyno kokteilių bei stipriųjų gėrimų pakuotės.

Užstato sistemoje taip pat nedalyvauja gėrimų pakuotės, kurios buvo įsigytos ne Lietuvoje.

Visos sistemoje dalyvaujančios pakuotės pažymėtos užstato ženklu.

3. Kur surenkamos pakuotės?

Pakuotes grąžinti ir atgauti užstatą galima visose parduotuvėse, kurių prekybos plotas yra didesnis nei 300 kv. metrų, arba kaimo parduotuvėse.

Vietas, kuriose galite grąžinti pakuotes, rasite adresu www.grazintiverta.lt.

4. Kokie reikalavimai taikomi grąžinant pakuotes?

Pakuotės turi būti tuščios, išlaikiusios pradinę formą, o jų etiketės – nepažeistos.

Pakuotės svoris, forma ir ant etiketės esantis brūkšninis kodas yra pagrindiniai kriterijai, pagal kuriuos taromatai atpažįsta pakuotes.

5. Kas yra taromatai ir kiek jų bus?

Taromatai – modernūs įrenginiai, į kuriuos galima patogiai priduoti pakuotes. Jų Lietuvos parduotuvėse VŠĮ „Užstato sistemos administratorius“ kartu su „Tomra Group“ planuoja įrengti apie 1000. Taromatų įrengimas bus baigtas balandžio pab.

6. Ar parduotuvėse, kuriose pakuotės bus surenkamos rankiniu būdu, bus atlaidžiau žiūrima, jei tara bus suglamžyti arba be etikečių?

Ne, pakuotėms taikomi vienodi reikalavimai, nes iš parduotuvių, kuriose tara surinkta rankiniu būdu, pakuotės bus gabenamos į skaičiavimo centrą, kuriame jos bus suskaičiuojamos automatiškai, naudojant panašius įrengimus, kaip ir taromatai.

7. Kada prekyboje pasirodys pakuotės, kurios dalyvauja vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemoje?

Nors užstato sistema pradeda veikti nuo vasario 1 d., prekyboje sistemoje dalyvaujančios pakuotės turėtų pasirodyti šiek tiek vėliau. Vasario 1 d. gamintojai ir importuotojai pradeda

tiekti užstato ženklų pažymėtas pakuotes. Be to, prekybininkai siekia visų pirma išparduoti senas pakuotes, už kurias užstatas nėra imamas.

Pagal Lietuvoje galiojančius įstatymus, pardavėjai senas pakuotes turi išparduoti iki gegužės 1 d. Visos pakuotės, už kurias imamas užstatas, yra pažymėtos užstato ženklais. Nepažymėtas pakuotes gyventojai turėtų išmesti į tam skirtus rūšiavimo konteinerius.

8. Ar galima į taromatus pridėti daugkartinius alaus ir giros butelius?

Taip, taromatai priima ir daugkartinėje užstato sistemoje dalyvaujančius butelius.

9. Kodėl nesurenkama kitos pakuotės (pvz., kartonas, tetra pak)?

Statistika rodo, kad būtent vienkartinė gėrimų pakuotė labiausiai teršia mūsų gamtą ir patenka į sąvartynus, nors galėtų būti perdirbama. Užsienio šalių – Skandinavijos, Olandijos, Vokietijos, Estijos – patirtis rodo, kad vienkartinė gėrimų pakuotė užstato sistema padeda surinkti ir perdirbti labai didelius šių atliekų kiekius.

Be to, gyventojai dažnai būtent gėrimų pakuotes palieka gamtoje – miškuose, paežerėse, pakelėse, nors žaliava, iš kurių gaminamos gėrimų pakuotės, suyra per itin ilgą laiką. Pavyzdžiui, stiklas suyra per 1 mln. metų, plastikinis buteliukas - per 450 metų, metalinė skardinė - per 200 metų.

10. Kur gauti daugiau informacijos apie užstato sistemą?

Visą informaciją apie sistemą be vietos, kur galite grąžinti pakuotes, rasite www.grazintiverta.lt.